

Κεφάλαιο 8

Η γερμανική επίθεση και ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος

Μετά την αποτυχία των Ιταλών να καταλάβουν την Ελλάδα, έσπευσαν να τους βοηθήσουν οι σύμμαχοί τους Γερμανοί. Οι Γερμανοί κατόρθωσαν τελικά να υποτάξουν τους Έλληνες. Ωστόσο, ηττήθηκαν τελικά και οι ίδιοι το 1945 από τις συμμαχικές δυνάμεις.

▲ Ανταρματική οχύρωση στην τοποθεσία Μπέφες – Νέστος, Αθήνα, Πολεμικό Μουσείο

▶ Χάρτης στον οποίο απεικονίζεται η εισβολή των Γερμανών στην Ελλάδα

28 Οκτωβρίου 1940

6 Απριλίου 1941

Μάιος 1941

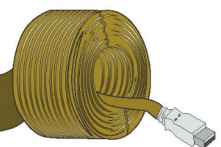
Σεπτέμβριος 1945

Οι Ιταλοί εισβάλλουν στην Ελλάδα

Οι Γερμανοί εισβάλλουν στην Ελλάδα

Μάχη της Κρήτης

Τελειώνει ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος

Η αποτυχία των Ιταλών να κατακτήσουν την Ελλάδα τροποποίησε τα σχέδια των συμμάχων τους Γερμανών, οι οποίοι την άνοιξη του 1940 είχαν ήδη κυριεύσει τη Γαλλία και σχεδίαζαν να επιτεθούν στη Σοβιετική Ένωση. Ωστόσο, η ανάγκη να προστατευτούν οι γερμανικές στρατιωτικές μονάδες από βομβαρδισμούς της βρετανικής κυρίως αεροπορίας, που στάθμευε στα Βαλκάνια, επέβαλε τη στροφή του ενδιαφέροντός τους προς τα εκεί.

Στις αρχές Μαρτίου του 1941 η Βουλγαρία συμμαχισε με τη Γερμανία και γερμανικές *φάλαγγες* διάβηκαν ελεύθερα το έδαφός της. Έγινε πια φανερό ότι στόχος του γερμανικού στρατού ήταν η Ελλάδα. Μπροστά σ' αυτό το ενδεχόμενο η ελληνική Κυβέρνηση, εγκαταλείποντας οριστικά την ουδετερότητά της, επέτρεψε να αποβιβαστούν στη χώρα στρατιώτες των συμμαχικών δυνάμεων.

Στις 6 Απριλίου του 1941 εκατοντάδες γερμανικά αεροπλάνα άρχισαν βομβαρδισμούς, καθώς Γερμανοί στρατιώτες έκαναν επίθεση σε ελληνικά οχυρά. Ταυτόχρονα, γερμανικά άρματα μάχης προχώρησαν με κατεύθυνση την Κοζάνη και τα Γρεβενά, για να απειλήσουν τα νώτα του ελληνικού στρατού στην Αλβανία.

Ο ελληνικός στρατός, που υπερασπιζόταν το Ρούπελ και άλλα οχυρά στα σύνορα με τη Βουλγαρία, αντιστάθηκε αλλά δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει την ταυτόχρονη εισβολή από δύο διαφορετικές περιοχές. Στις 9 Απριλίου 1941 γερμανικές δυνάμεις κατέλαβαν τη Θεσσαλονίκη και κατευθύνθηκαν προς τη Νότια Ελλάδα. Η ελληνική Κυβέρνηση αποσύρθηκε στην Κρήτη και οι στρατηγοί του αλβανικού μετώπου υποχρεώθηκαν να συνθηκολογήσουν. Στις 27 Απριλίου του 1941 και η Αθήνα έπεσε στα χέρια των κατακτητών. Ως το τέλος Απριλίου ολόκληρη η ηπειρωτική χώρα είχε καταληφθεί.

Τον επόμενο μήνα Γερμανοί αλεξιπτωτιστές έπεσαν στο τελευταίο ελληνικό οχυρό, την Κρήτη, που την υπεράσπιζαν συμμαχικά και ελληνικά στρατεύματα καθώς και ένοπλοι πολίτες. Έπειτα από σκληρές συγκρούσεις, που κράτησαν δέκα ημέρες, οι Γερμανοί επικράτησαν αλλά με βαρύτατες απώλειες. Έτσι, οι δυνάμεις του Άξονα κυριεύσαν το ελληνικό κράτος και άρχισε η περίοδος της Κατοχής που κράτησε μέχρι το 1944.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος τερματίστηκε το 1945, με νίκη των συμμαχικών δυνάμεων. Οι καταστροφές ήταν για όλους ανυπολόγιστες. Προκλήθηκαν μεγάλες υλικές ζημιές ενώ εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους. Από τις τραγικότερες στιγμές του πολέμου, το *Ολοκαύτωμα* των Εβραίων στα ναζιστικά *στρατόπεδα συγκέντρωσης* και η ρίψη ατομικής βόμβας στις ιαπωνικές πόλεις Ναγκασάκι και Χιροσίμα από τους Αμερικανούς για να εξαναγκάσουν την Ιαπωνία να παραδοθεί, προκάλεσαν φρίκη και συγκλόνισαν την ανθρωπότητα.

Γλωσσάρι

Φάλαγγα: Στρατιωτικό σώμα με ιδιαίτερη οργάνωση.

Ολοκαύτωμα: Η εξόντωση μεγάλου αριθμού ανθρώπων.

Στρατόπεδα συγκέντρωσης: Χώροι αναγκαστικής εργασίας και εκτέλεσης αιχμαλώτων.

Οι πηγές αφηγούνται...

1. Ο Γάλλος φιλόσοφος Αλμπέρτ Καμύ δήλωσε για την αντίσταση των Ελλήνων:

«Την ιδέα που έχουμε για την ελευθερία την οφείλουμε στην Ελλάδα, μαζί με πολλές άλλες, που κάνουν τον άνθρωπο περήφανο. Γι' αυτό βεβαίως η είσοδος των Γερμανών στην Αθήνα υπήρξε γι' αυτούς που με περιβάλλουν και για μένα τον ίδιο το πιο σπαρακτικό σύμβολο των όσων υποφέραμε πέντε ολόκληρα χρόνια. Αλλά ταυτόχρονα διατηρήσαμε στην καρδιά μας την ανάμνηση και το παράδειγμα του εκπληκτικού Αλβανικού Πολέμου. Η Ελλάδα, μετά την Ισπανία, μας δίδαξε, μέσα στην οργή και στην πίκρα, πως μπορείς να έχεις δίκιο και να νικηθείς. Αλλά η Ελλάδα είναι η πρώτη που έκανε να κατανοήσει ο κόσμος πως οι άνθρωποι της ελευθερίας μπορούσαν να είναι επίσης και οι άνθρωποι του θάρρους και πως καμιά ήττα δεν ήταν αιώνια. Αυτός ο μικρός λαός αποδείχτηκε ισάξιος με το καταπληκτικό παρελθόν του».

Roger Millieux (επιμ.), *Κείμενα και μαρτυρίες Γάλλων*, απόδοση κειμένων στα ελληνικά Τ. Δρακοπούλου, απόδοση ποιημάτων Τ. Πατρίκιος, Αθήνα 1980, σσ. 201-202.

2. Οι Γερμανοί μπαίνουν στην Αθήνα

«Στην οδό Ακαδημίας είδα μια χιτλερική σημαία και άκουσα να λένε ότι πέρασαν γερμανικές μοτοσυκλέτες. Λίγο ύστερα, από την οδό Λυκαβηττού, είδα από μακριά μοτοσυκλέτες που περνούσαν στην οδό Σταδίου. Ύστερα είδα τη χιτλερική σημαία που κυματίζει στην Ακρόπολη, ενώ ο ραδιοφωνικός σταθμός Αθηνών έπαιζε μελαγχολικά τον εθνικό Ύμνο και επαναλάμβανε κάθε τόσο τη διαταγή του στρατιωτικού διοικητή».

Γιώργος Θεοτοκάς, *Τετράδια Ημερολογίου 1939-1953*, εισαγωγή-επιμέλεια Δημήτρης Τζιόβας, Αθήνα, χχ., σσ. 261.

Ματιά στο παρελθόν

Το Ολοκαύτωμα των Εβραίων

Στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου η ναζιστική Γερμανία έβαλε σε εφαρμογή το περίφημο σχέδιο της «τελικής λύσης», τον αφανισμό δηλαδή των Εβραίων. Στα στρατόπεδα συγκέντρωσης στο Άουσβιτς (φωτ. δίπλα), στο Νταχάου και αλλού συγκεντρώθηκαν εκατοντάδες χιλιάδες Εβραίοι απ' όλη την Ευρώπη, με σκοπό να εξοντωθούν. Ανάμεσά τους και χιλιάδες Εβραίοι της Ελλάδας (φωτ. κάτω). Το Ολοκαύτωμα των Εβραίων ανήκει στα τραγικότερα συμβάντα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

▶ Οι Γερμανοί κατακτητές μπαίνουν στη Θεσσαλονίκη

▶ Γερμανοί αλεξιπτωτιστές πέφτουν στην Κρήτη, Αθήνα, Πολεμικό Μουσείο

▶ Οι Γερμανοί κατακτητές στην Ακρόπολη

Ερωτήματα

- Για ποιους λόγους ήταν απαραίτητη η κατάκτηση της Ελλάδας προτού οι Γερμανοί προχωρήσουν προς τη Σοβιετική Ένωση;
- Με τη βοήθεια του δασκάλου σας, να σχολιάσετε τις υπογραμμισμένες φράσεις του Γάλλου φιλοσόφου Καμύ, που περιέχονται στην Πηγή 1.